

Eyni kökə və tarixə söykənən dostluq

Özbəkistan Prezidenti Şavkat MİRZİYOEYEV:
"İlham Əliyevin tarixi səfəri bizim münasibətlərə yeni təkandır"

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Özbəkistana səfəri, qədim Şərqdə böyük sevgi və təmtəraqla qarşılınması, Ulu Öndərin əziz xatirəsinin məhəbbətlə yad edilməsi, adına parkın, meydanın və abidənin açılışı iki xalqın zəngin bağlılıqlarını növbəti dəfə göstərdi.

İlham Əliyev Özbəkistana gələn rəsmi dövlət başçılarından daha böyük coşqu və sevgi, daha dərin məhəbbətlə qarşılandı. Bu qarşılınma bir tərəfdən xalqlarımızın keçmişindən və ruhunun dərinliklərindən sızan səmimi münasibətlərin, digər tərəfdən isə Azərbaycan Prezidentinə və Ulu Öndərə sərgilənən sonsuz rəğbət və misilsiz sevginin təzahürü idi.

Azərbaycan Prezidentinin Daşkənddə belə təmtəraqla qarşılınmasını dərk etmək, məsələnin əsl mahiyyətini anlamaq üçün bir qədər keçmişə qayıtmağa, müəyyən tarixi reallıqları yenidən nəzərdən keçirməyə ehtiyac duyulur. Təxminən 50 il geriye dönək. O vaxt tələbə idik, Moskvada oxuyurduq. Həmin illər ermənilər konyakları, gürcülər ləhcələri və lətifələri ilə məşhur idilər. Bizi isə yalnız Ulu Öndər keçmiş siyasi büro üzvlüyünə namizəd seçildikdən sonra tanımağa başlamışdılar.

Yaxşı yadımdadır, gecə idi, imtahana hazırlaşırıdık, böyük rus şairi Aleksandr Blokun həyatını oxuyanda bir fakta heyrləndim. Blok Mendeleevin qızı Lyubaya aşiq olur, amma qorxur ki, onu rədd edəcəklər. Görüşürlər. Lyuba Aleksandrın sevgisini qəbul edir. O zaman A. Blok qıza cibindən üstündə belə bir yazı olan kağız verir: "Xahiş edirəm ki, mənim ölümümdə heç kimi müqəssir saymayasınız. Bir Allaha və bir də İsa kilsəsinə inanıram!" Necə fikirləşirsiniz, heyratəmiz ifadə deyilmi? Allaha inancımız başa düşürük, lakin dünyadan köçməyə hazırlaşan bir kəsin İsa kilsəsinə Allaha tay tutmasını anlamaq bir qədər çətindir. Ona görə də sessiyadan sonra qatara minib Piterə - o zamankı Leningrada yola düşdük.

Şəhərə çatan kimi İsa kilsəsinin yanına gəldik. Dahi rus şairinin son nəfəsində ruhən sığınmaq istədiyi bu məbəd bizi gözəlliyi və monumental görkəmi ilə heyratə gətirdi. Bina, doğrudan da, elə əzəmətli və elə möhtəşəm idi ki, onun yanında özümü çox kiçik hiss etdim. İkinci bir tərəfdən, daxilən məyus oldum ki, niyə Şərqdə, lap elə Azərbaycanda belə möhtəşəm tikililər yoxdur?

Ötən əsrin 80-ci illərində Bakıda ən hündür bina İnşaatçılar prospektindəki 16 mərtəbəli yaşayış evi idi. Bizə elə hündür gəlirdi ki, yanından keçəndə başımız gicəllənirdi. O zaman nə Şamaxıdakı Cümə məscidi bərpa olunmuşdu, nə də Bibiheybət məscidi tikilmişdi. Bakı da köhnə Bakı idi, kimə desəydin ki, nə vaxtsa bu şəhərdə göydələnlərin ucbatından ayaq atıb yerimək mümkün olmayacaq, səni topa qoyub atardılar. Ona görə də biz 30-50 il əvvəl İsa kilsəsi kimi abidələrin yanında qərubsəyir, mənəvi əziyyət çəkirdik və sözün həqiqi mənasında, sıxılırdıq.

Bir il ruhuma yaxın olan Şərqi anlamaq üçün tələbə praktikasında Özbəkistanı seçdim. Bizi qarşılamağa gələn Daşkənd şəhər komsomol təşkilatının təmsilçisi əlini uzadıb "Bahadır" deyəndə sevindim ki, adıma da bilirlər. Amma sən demə, o, özünü təqdim edirmiş. Bir xeyli güldük. Qəzetlərimdən biri məni təcrübə keçməyə qəbul etdi, maaş ayırdılar, aspirantlar yataxanasında otaq verdilər. Dedilər ki, tələbə-sən, deməli qonağımızsan, bütün Özbəkistanı gəzib görməlisən. Orada olduğum 40 gün ərzində Xivədə, Buxarada, Səmərqənddə oldum və gördüklərimə heyran qaldım. Yaşı minilliklərlə ölçülən möhtəşəm abidələr, qədim və böyük mədəniyyət, filosoflar, şairlər, alimlər və münəccimlər İsa kilsəsinə gözümdən saldılar. O 40 günün hər birini sanki bir nağıl kimi yaşadım və başa düşdüm ki, keçmiş ittifaqda ən zəngin tarix və mədəniyyət Şərq xalqlarına məxsusdur.

Bütün bunlardan sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Özbəkistanda qarşılınma mərasimlərinin incəliklərinə bir daha toxunmaq olar. Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev Ulu Öndərin adına açılan meydandakı çıxışında qeyd etdi ki, bütün Özbəkistan Heydər Əliyevi cəsarətli, tarixin mürəkkəb anlarında çiyinlərinə ən ağır yük götürə bilən və Azərbaycanın müasir dövlətçiliyinin əsaslarını yaradan nadir şəxsiyyət kimi tanıyır.

Ulu Öndər nəinki Azərbaycanın, Özbəkistanın, bütün Şərqi qürur mənbəyidir. Özbək xalqı heç vaxt Qdlyanın pambıq oyununu unutmayacaq, onun özbək xalqına tutduğu divan yaddan çıxmıyacaq. Bu barədə danışılmasa da, iki xalqın erməni millətçilərinə qarşı mübarizəsində oxşar səhifələr kifayət qədərdir.

Özbəkistanın dövlət başçısı Ulu Öndəri belə dəyərləndirdi: "Heydər Əliyev əsl vətənpərvər idi. Onun adının özü rəmzi mənə daşıyır. Məlum olduğu kimi, Heydər "yolgöstərən" deməkdir. O, həqiqətən, öz xalqının yolgöstərəni, lideri idi".

1996-cı ildə Heydər Əliyevin Daşkənddə Teymurilər Tarixi Muzeyini ziyarət edərkən Fəxri qonaqlar kitabında yazdığı qeyd bu gün də bütün Özbəkistan üçün əziz xatirədir: "Əmir Teymurun xidmətlərinə, onun tarixi irsinə qayğıkeş, hörmətli münasibətə görə Özbəkistan xalqı çox sağ olsun". Bu, Ulu Öndərin necə yüksək mənəviyyətə sahib olduğunu və Əmir Teymurun irsinə necə müdrik qiymət verdiyini göstərir.

Azərbaycan Prezidenti Daşkənddə həm də İkinci Qarabağ savaşında qalib gələn Ali Baş Komandan, sərkərdə kimi qarşılandı. Çünki bu Qələbə bütün türk dünyasının zəfəridir. Bu zəfərin müəllifi isə 200 illik cəfəng uydurmalara söykənən erməni təbliğatını darmadağın və bütün müsahibələrində erməni millətçilərinə dəstək verən əcnəbi telekanalların təmsilçilərini məğlub edən İlham Əliyevdir.

**Bahadır İMANQULİYEV,
"Azərbaycan"**